

ЖУРНАЛІСТКА ТА КІНОДОКУМЕНТАЛІСТКА АЛІНА ШВИДКО: «МРІЮ ЗРОБИТИ СВІЙ АВТОРСЬКИЙ ДОКУМЕНТАЛЬНИЙ ФІЛЬМ. ЦЕ МОЯ МЕТА ЗАРАЗ»

До Дня журналіста, який в Україні відзначають 6 червня, пропонуємо розмову з вихованкою факультету журналістики Запорізького національного університету, головною редакторкою, режисеркою «Платформи пам'яті» «Меморіал», керівницею відеовиробництва агенції медійного росту «АБО» (2022–2023 рр.) **Аліною Швидко**. Вона розповіла про те, як «шукати» та «розповідати історію», про пріоритетні теми української теле- та кінодокументалістики під час великої війни, про власні роботи, якими пишається.

– Аліно, журналістика чи документалістика? Чому саме теледокументалістика «переборола»?

– Аліно 2014-го року обрала журналістику. Аліно 2024-го року обирає документалістику – мій шлях привів мене до того, що одне виростає з іншого. Звісно, часто бачимо кінроботи студентів вишів на кшталт Карпенка-Карого, які вони знімають ще під час навчання, а їхні дипломні роботи потрапляють на фестивалі. Але, на мою думку, працюючи в медіа з історіями людей, когось рано чи пізно зацікавить більший формат, ніж умовні 10 хвилин на YouTube. Колись захочеться приділити більше часу людині, колись історія вас може захопити настільки, що ви подумаете про щось більше. Так сталося зі мною...

Я не можу сказати, що я обрала саме теледокументалістику, бо крім року в Запоріжжі, я на телебаченні не працювала, це були або онлайн-медіаресурси, або креативні агенції. Але якщо говорити про документальні проекти в медіа, то так, вони за своїм форматом дійсно більше схильні називатися телевізійною документалістикою. Добре, що вони є і що в Україні їх зараз доволі багато. Мрію про те, щоб зробити свій авторський документальний фільм, якому можна присвятити рік чи більше часу. Це – моя мета зараз.

– Отже, перше місце роботи було на телебаченні?

– Так, телеканал «Вільний простір» у Запоріжжі. Я там була телерепортеркою. Цьому передувала медіашкола, де ментори з Києва вчили нас журналістики. Це був класний перший досвід. Озираючись назад, розумію, що це свого роду був «медіакемп», порівняно з роботами, які я мала в подальшому й порівняно з темпом життя в Києві. Там було багато студентів з останніх курсів нашого журфаку – ми всі разом проходили цей шлях, отримали цей перший досвід.

– Суміщала навчання в університеті і роботу в медіа?

– Тільки останній рік, на п'ятому курсі. До того мала невеликі фриланси, хоча тоді їх, здається, ще так не називали. Вони виростили з практики й не сильно заважали навчанню.

– Я завжди стежу за фаховим зростанням випускників факультету журналістики (особливо за спеціалізацією «Телебачення») і щиро тішуюся схвальним відгукам від керівників медіа, перемогам наших студентів у різних журналістських конкурсах... Щодо тебе, щиро пораділа перемозі в номінації «Найкращий матеріал в онлайн ЗМІ».

Головна редакторка «Радіо Свобода» Інна Кузнецова досить високо оцінювала твою роботу в цьому медіа. А що для тебе особисто робота в цьому онлайн-ЗМІ, в якому ти працювали певний період?

– Це – шалений практичний досвід, де моєю пристрастю стали сторителінг, подкасти та монтаж відео. Ставши журналістом, я втілила свою шкільну мрію.

– Аліно, наразі ти «індивідуальна мисткиня». Давай про сценарну, режисерську діяльність, твою співпрацю з Платформою пам'яті «Меморіал». Розкажи про цей досвід, будь ласка.

(Довідка: Платформа пам'яті «Меморіал» функціонує 2 роки. Це – платформа, яка творить «нову культуру пам'яті в Україні», яка створює матеріали про людей, чий життя обірвалося через російське широкомасштабне вторгнення. Її команда підготувала близько 7 тисяч коротких історій загиблих; створили понад 200 текстів великого формату для ЗМІ; зняли й оприлюднили 16 документальних фільмів; організували виставку пам'яті вбитих дітей «Втрачене дитинство» (яку побачили в Україні та понад 20 країнах світу), а також – фотопроєкти «Наодинці», «Життя на кладовищі» тощо).

– Зараз я працюю індивідуально, в мене немає команди. Але якщо говорити про нашу роботу над документальними фільмами з Платформою пам'яті «Меморіал», то в нас були я, як головна сценаристка і в певних випадках режисерка, а також – продюсерка, автори-журналісти, оператори-постановники, які в певних випадках виступали як режисери також, і режисери монтажу. Під час постпродакшну також звертались із субпідрядництвом до таких фахівців, як звукорежисери. Також важливо зауважити допомогу самої Платформи пам'яті «Меморіал» – саме вони, від початку, нам для фільмів допомагали з контактами та історіями.

– Оцей «командний дух» – у чому він?

– Коли всі люди, залучені в роботу над фільмом, розділяють цінність людської історії, етику сторителінгу, коли йдеться про чутливі теми, коли ваші погляди на фільм і те, яким він має бути, збігаються. Коли кожен член знімальної команди привносить туди частинку себе і помічає ті речі, яких не бачать інші. І коли всі вболівають за фінальний результат, а не персональні амбіції.

– Як сценаристка з чого починала?

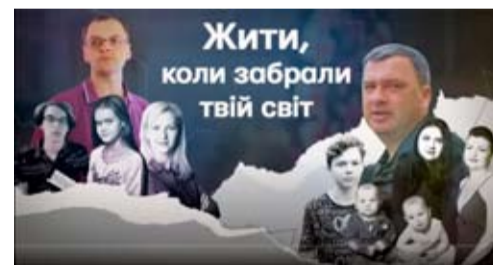
– Із домовленості з героями. Тут важливо не просто питати в них, чи готові вони зніматися, а провести ґрунтовну розмову приблизно на годину. За цей час треба розпитати все, що може вам знадобитися для історії, – і сенсові речі, і технічні. Дослідження, підготовка, концеп-

ція – ось перший і найважливіший етап роботи над сценарієм. Якщо є можливість поговорити з героєм не лише по телефону, а зустрітися, випити кави, поговорити – робить це. Дуже важливо, щоб людина мала час звикнути до вас, адже вона буде розповідати важливі, скоріше за все, болючі речі зі свого життя. До того, як ви почнете зйомки, ви маєте дізнатися про свого героя дуже багато, якщо не все.

– Який алгоритм вибору Героя для своєї історії? Як це відбувається?

– Залежить від формату. Універсально я працюю так: важливо, аби сама людина хотіла брати участь у зйомках. Звісно, можна вмовляти, але якщо у вас великий фільм, не коментар на 30 секунд, вам потрібна кооперація з героєм. Важливо спілкуватися та бачити, наскільки людина готова пускати вас у свій світ. Якщо ви бачите, що є певні бар'єри після перших зйомок, то, або спробуйте їх усунути, або оберіть іншого героя. Важливо дивитися на їхній психологічний стан, не нав'язувати себе там, де людина не готова до взаємодії через різні причини.

– Які теми є в пріоритеті?

– Теми бувають різні, тож і пошук людей від цього залежить. Для мене важливо, за наявності цікавої історії, аби в кадрі був присутній рух. Цей рух можна по-різному інтерпретувати, це не тільки якась дія в кадрі, це й якась явище, яке супроводжує людину, а значить, вона не сидить на місці. Мені як авторці цікаво працювати, коли є такі історії. Наприклад, коли люди борються за щось, що їм важливе. Це може бути волонтерство, активізм, пристрасть до чогось, мотивація щось робити, будь-що, що має для них сенс.

– Якою власною телероботою пишаєшся? Чому?

– Це «Дорога до мрії» – фільм про гончика, якого вбили росіяни на початку повномасштабного вторгнення. Ми з командою Платформи пам'яті «Меморіал» вклали в нього багато зусиль, і в цій роботі нам дуже пощастило з героями, які приділяли нам багато часу та всіляко сприяли зйомкам. Думаю, в цьому фільмі ми змогли передати характер і світ людини, як задумували.

Також це фільм «Королева амбулансу» – про дитячу лікарку з «Охматдиту» **Оксану Леонтьєву**, яку вбила російська ракета 10 жовтня 2022 року. Тоді росія почала масовані ракетні обстріли українських міст. У цьому фільмі ми хотіли показати продовжуваність життя. Батьки Оксани стали опікунами її маленького сина. Мені здається, нам це вдалося.

– На сьогодні низка робіт Платформи презентовані за кордоном. Як сприймає світова спільнота документальні матеріали про українців і Україну? Що їх «чіпляє»? Яка реакція? Адаже війна тут, а не там.

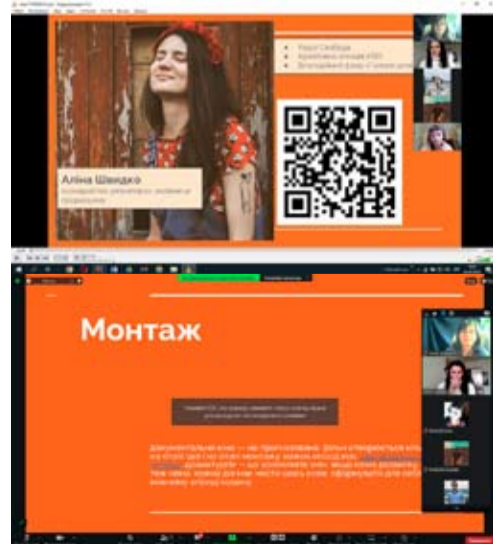
– Не можу відповісти на це питання, бо я не була причетна до організації показів за кордоном і не маю про це інформації. Однак, зазначу, що у Швейцарії показували фільм «Жити, коли забрали твій світ» (авторка – **Діана Жвінкліс**, головна редакторка та сценаристка – Аліно Швидко) та у м. Бад-Ольдесло (Німеччина) показали документальний фільм «Усе добре, мам» (журналістка – **Свенія Мазур**, головна редакторка та сценаристка – Аліно Швидко). Це з того, що я знаю.

– Дякую, Аліно. Вступна кампанія-2024 вже стартувала і перед багатьма випускниками шкіл – непростий вибір. Що порадиш майбутнім абітурієнтам, які вагаються: вступати на факультет журналістики чи обрати інший фах?

– Я хотіла стати журналісткою ще з восьмого класу. Тому навіть якщо б мені хтось сказав, щоб я вступала кудись на комп'ютерні технології, бо це принесло б мені більше грошей, я б цього не зробила. Журналістика зараз неоднозначна в питанні форматів, якщо, коли я вчилася, були три опції: телебачення, радіо та газети, то, зрозуміло, зараз поле набагато ширше. У вас буде можливість зрозуміти, що вам більше до вподоби, – 100%. Зі свого досвіду можу впевнено сказати, що коли є пристрасть до якогось заняття, треба йти за нею, вкладатись у своє захоплення, брати додаткові курси, практикувати якомога більше те, що вам подобається, ще під час навчання. Найкращі приклади реалізованості я бачила саме в таких випадках.

Розмовляла **Ала Тернова**, кафедра журналістики

Марія Сур: «Участь у національному відборі на «Євробачення» – неймовірний, професійний, крутий досвід, який залишається з тобою назавжди»

Запорізька співачка Марія Сур стала вихованкою творчої студії «Кантілена» Запорізького національного університету, ще навчаючись у школі. Нині вона разом із мамою перебуває у Швеції. Вже встигла двічі взяти участь у Melodifestivalen. Це – шведський пісенний конкурс, переможці якого представляють Швецію на «Євробаченні». Цього разу з піснею «When I'm Gone» Марія Сур вийшла до фінального відбору, який відбувся 9 березня. Також вихованка «Кантілени» ЗНУ активна в благодійній діяльності, прагне підтримати українців. Про те, що принесла їй участь у другому шведському нацвідборі на «Євробачення», як вона ставиться до волонтерства та чим запам'яталась участь у творчих проєктах студії «Кантілена», йдеться в нашому інтерв'ю з талановитою співачкою.

– Маріє, свого часу ви брали участь у виступах вокальної студії «Кантілена» Центру культури і комунікації Запорізького національного університету. Будь ласка, розкажіть про цей період свого творчого розвитку.

– Насправді потрапила я до студії «Кантілена» тоді, коли ще навчалася в школі, тобто не була студенткою. Однак я паралельно навчалася в музичній школі, де моєю викладачкою була **Наталія Пиріг**. Вона водночас викладала і в студії «Кантілена». Саме на її запрошення я долучилася до життя Запорізького національного університету. Як представниця студії я виступала на багатьох концертах, брала участь у творчих заходах. Завжди згадую цей досвід, бо це було дуже круто. Я думаю, що ця професійна робота дала мені дуже багато як для співачки, так і для артистки на сцені.

До речі, керівниця вокальної студії «Кантілена» **Наталія Пиріг**, згадуючи про Марію Сур, відзначає, що та ніколи не відмовлялася від виступів, від будь-якої можливості розвинути та збагатити власний співацький досвід. Зокрема, **Наталія Пиріг** так відгукнулася про власну вихованку: «Майже за сорок років моєї роботи Марія Сур – ледве не єдина така, що неймовірно фанатіла від співу. Маша прийшла до мене в сьомому класі. У музичній школі з неї прагнули зробити академічну вокалістку, а вона – естрадниця. Тож прийшла до мене, спитала, чи візьму. Я й узяла (всміхається). Ми працювали, працювали – і Маша доросла до рівня зірки, я переконана. І нині, я вважаю, вона гарна професійна співачка».

Фото Антона Осадчука

– У Швеції ви встигли двічі взяти участь у місцевому відборі на «Євробачення». Перший ваш виступ був достойним і сподобався вашим шанувальникам. Чому ви вирішили вдруге взяти участь у цьому конкурсі?

– Тому що, по-перше, це – неймовірний, професійний, крутий досвід, який залишається з тобою назавжди. І всі хочуть, просто всі артисти, які живуть тут у Швеції, навіть уже відомі, які професійно виступають по 10 років. Це відкриває дуже великі можливості перед артистом. Це – дуже класна платформа для того, щоб показати себе, привернути увагу до своєї пісні. По-друге, я відчувала, що не все ще показала торік. І якраз з'явилася пісня, яка, я вважаю, спрацювала для молоді під час відбору. Вона сподобалась і мені, і моїй команді, й тим, хто оцінював конкурсантів, обирав, хто представлятиме Швецію на «Євробаченні». Щодо цьогорічних переможців шведського відбору, то вони насправді дуже класні хлопці, і я вважаю, що це – заслужена перемога. У них є все, весь «пакет», я маю на увазі сценічну дію, постановку, пісню – все класно, і дуже класні самі вони – і як артисти, і як люди. Тому це було 10 із 10.

– Ви – учасниця багатьох благодійних проєктів, скерованих на допомогу українцям. Зокрема, ви взяли участь у благодійному концерті, до

Фото з інстаграму Марії Сур

організаторів якого вам порекомендувала звернутись місцева співачка **Сара Доун Файнер**. Під час цього музичного дійства зібрали на підтримку України 8,5 млн євро. Розкажіть, будь ласка, про це.

– Щодо благодійної діяльності, то авжеж я її підтримую. Намагаюся бути на всіх можливих благодійних концертах, акціях, спрямованих на допомогу Україні. Я теж намагаюся допомогти Запоріжжю. Але я знаю, що тут, у Швеції, є благодійні фонди, представники яких їздять на окуповані території,

зокрема в Запорізькій області. Вони привозять мешканцям тимчасово окупованих територій гуманітарну допомогу. Намаємося відсилати зібране перевіреним людям та організаціям, яких добре знаємо та яким довіряємо.

– Дякуємо вам за щирі розмови. Окрема подяка за підтримку України. В Запоріжжі вболівали за вас під час проведення нацвідбору у Швеції та раділи й пишалися, що ви вийшли до фіналу. Бажаємо вам подальших успіхів у побудові музичної кар'єри!

Вокальна студія «Кантілена»

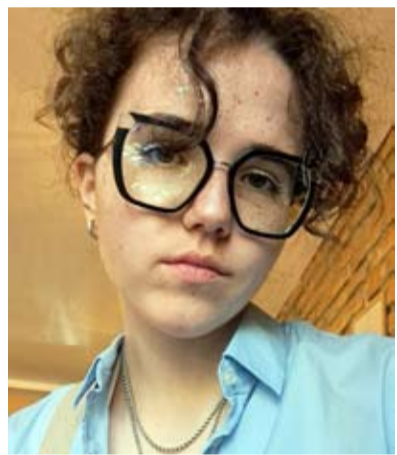
Фото Антона Осадчука

Студентство ЗНУ розповідає про власні наукові пристрасті: тематичне опитування до Дня науки

Із самого початку навчання студенти ступають перші свідомі кроки у вибраних наукових галузях. Не без надійної допомоги викладачів, звісно. Багатьох студентів наукові дослідження не просто захоплюють, а стають вагомим частинкою професійного життя. Ми запитали в них, які ж саме науки їх цікавлять та які наукові відкриття вражають. Також студенти розповіли нам про свої досягнення як науковців.

Надія Жержерунова, студентка Економіко-правничого фахового коледжу ЗНУ, 3 курс:

– Найбільше мене цікавить філологія – українська й англійська, люблю поглиблене вивчення мов, люблю бути зрозумілою та красиво висловлювати думки не тільки рідною мовою, але й англійською, і в планах вивчити ще інші мови. Також цікавлюсь медіа й усім, що з тим пов'язано, зокрема медіаграмотністю. Вважаю її надзвичайно важливою, адже медіаманіпуляції постійно розвиваються, тож варто

тренувати свій мозок, щоб завжди бути готовим відрізнути правду від брехні. Я не можу сказати, що мене вражали якісь наукові відкриття, адже якщо багато читаєш на різні теми або поглиблено вивчаєш якусь одну, то розумієш, що одне витікає з іншого, кожен факт має або підтвердження, або спростування, варто тільки пошукати. Я писала наукову роботу, в якій досліджувала пропаганду, маніпуляції в медіа та їхній вплив на людську свідомість, на прикладах художньої літератури та досвіді вивчення різного роду медіа. Також у планах – дослідити психологію поезії, як емоційний стан автора впливає на твір, але з моєю завантаженою не знаю, коли зможу це реалізувати.

Олеся Мейке, студентка факультету соціальної педагогіки та психології, 3 курс:

– Мене захоплює психологічна наука. Спочатку вона була моїм хобі, а пізніше стала тим, чому я захоїла віддати більшу частину свого життя. Мене цікавлять люди, те, як вони сприймають дійсність і взаємодіють із нею. Захопливий також і зворотний процес того, як дійсність впливає на людину, змінює її. Не знаю, чи існує щось більш загадкове, ніж людська свідомість. Можливо, Всесвіт. Мені подобається думати, що свідомість кожної людини – унікальна планета, яка відрізняється від інших своїм розміром, атмосферою, температурою, швидкістю обертання. Кожну таку «планету» хочеться дослідити. Ще мене цікавить астрономія. Експерткою себе назвати не можу, але мені подобається читати статті про різні явища, які відбуваються за межами Землі. Загалом мене вражає виникнення такого напрямку у пси-

хотерапії, як когнітивна-поведінкова терапія (КПТ). Наразі він – один із провідних науково-обґрунтованих методів. Доведена його ефективність у лікуванні поширених психічних розладів. КПТ базується на ідеї, що людина при багатьох психіатричних розладах і психологічних проблемах спотворено сприймає реальність (себе, інших

людей, майбутнє) та неадекватно діє у відповідь на проблеми, які в підсумку підтримують їхній розвиток. Не можна виділити єдиного «батька-засновника» цього напрямку. Свій внесок зробили і безліч біхевіористів (виділю теорію соціального навчання), й Аарон Бек зі своєю концепцією когнітивної терапії, й Альберт Еллісон із раціонально-емоційною поведінковою терапією, і Джефрі Янг, котрий розробив схему-терапію, та інші. Наукова доказова база КПТ постійно поповнюється: щороку проводять сотні досліджень, додаються нові знання про мозок, отримані з нейронаук, і методи, запозичені з інших напрямів психотерапії. Мені цікаво спостерігати за хвилями КПТ. Конкретно зараз мене цікавлять підходи третьої хвилі: діалектична поведінкова терапія, схема-терапія, терапія зобов'язання та прийняття, майндфулнес. Я публікувалась у розділі монографії в науковому видавництві «Baltija Publishing», тема «Психологічна проблема сприйняття образу тіла в підлітковому віці». Разом зі своїми викладачами я взяла участь у публікації наукової статті, до якої увійшла інформація з моєї наукової роботи «Перфекціонізм як багатофакторна компенсаторна стратегія уникання сорому». З цієї ж роботою я взяла участь у Всеукраїнській науково-практичній конференції. Час від часу я публікувала свої тези в збірнику наукових праць «Молода наука».

Ольга Рудник, студентка економічного факультету, 4 курс:

– Оскільки навчаюсь на спеціальності «Міжнародна економіка», то

цікавлюсь напрямами досліджень, пов'язаних із міжнародною економічною діяльністю та міжнародним бізнесом, зокрема, з відносинами України та ЄС. Було цікаво досліджувати міжнародний досвід ведення бізнесу, відносини уряду із суспільством, дотримання зарубіжною спільнотою цілей сталого розвитку. Найбільше вразила диверсифікація напрямів стратегічного розвитку зарубіжжя. Щороку самостійно вдосконалювала свої знання у сфері міжнародної економічної діяльності, інтеграції України, соціальної відповідальності європейського бізнесу. Вважаю, що ці дослідження – вагомий внесок у мою професійну освіту. Також маю опубліковані статті в журналі Запорізького національного університету «Фінансові стратегії інноваційного розвитку економіки», а саме – «Україна та ЄС. Проблеми та перспективи співробітництва», «Кадрова політика українських і зарубіжних підприємств: основні проблеми та перспективи», «Зовнішньоторговельна діяльність України: сучасний стан, ризики та проблеми» та «Соціально відповідальний бізнес як складник сталого розвитку».

Вячеслав Чабаненко, студент факультету фізичного виховання, здоров'я та туризму, випускник ЗНУ:

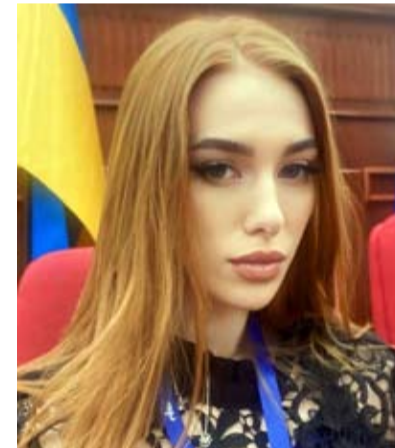
– Біологія, нутриціологія, анатомія, психологія, біомеханіка, біохімія, фізика – цими науками цікавлюсь тому, що я працюю з людьми, і треба завжди мати свіжі наукові дані та навчатися, щоб створювати найкращі умови та сприяти гарним результатам своїх підлеглих. Вражає те, що вже багато років учені досліджують м'язи і як збільшити їхню

масу, але науковці все ще не мають однозначної відповіді, стовідсоткової, що треба робити, аби вони зростали. В університеті я писав статі для наукового журналу на такі теми: «Філософія спорту та тренування», «Шкідливий вплив гіподинамії на організм людини та способи профілактики», «Метод розминки RAMP». Це – всі мої кроки. Мені не дуже цікава ця монотонна робота та статистичні дані: я вивчаю останні дослідження в спорті та застосовую їх у роботі.

Поліна Сіньєльнікова, студентка факультету соціальної педагогіки та психології, 3 курс:

– Цікавлюся такими науками, як психологія, соціологія, нейропсихологія, філософія, тришки біології й окремими медичними дисциплінами. На мою думку, знати та цікавитись своїм внутрішнім світом – це можливість зрозуміти не тільки себе, а й інших. Крім того, мені цікаво та важливо знати, як працює наш найголовніший орган – мозок. Щодо наукових досліджень і відкриттів, які мене вразили, я можу назвати дослідження про нейропластичність мозку, також – дослідження Уолтера Мішела про вплив особистості на поведінку. Воно виявило, що поведінка часто залежить і від ситуаційного кон-

тексту. Особистісні риси, в середньому, можуть описувати до 9% нашої поведінки. Я брала участь у щорічній університетській науково-практичній конференції «Молода наука» та маю наукову статтю «Соціальна робота в умовах війни», яку я написала, ще навчаючись у коледжі.

Анна Пугач,
факультет журналістики

Навчання добігає кінця. Можна визначитися, що в ньому до вподоби

Початок. Продовження на четвертій шпальті

Редакція газети «Запорізький університет» постійно цікавиться враженнями студентів різних освітніх програм і курсів від навчання. Це, ми переконані, сприяє його вдосконаленню. Цього разу ми звернулися до студентів із такими питаннями... Що їм подобається в навчанні? До якої мети вони прагнуть? Які стосунки панують в академічних групах?

Студентка факультету журналістики (освітня програма «Реклама та зв'язки з громадськістю») Софія Вагилевич:

– Щодо своїх цілей, то я не впевнена, але я вивчаю багато нового, що мені знадобиться у майбутньому. Групою я насправді дуже задоволена: це – креативний та активний колектив. Також подобається багато цікавих та інтерактивних заходів на факультеті.

Студентка юридичного факультету Катерина Ковбасюк:

– Я встигла налаштуватися на навчання, оскільки вважаю це цікавим, тому маю бажання працювати

та не розслаблятися. Коли почала вивчати дисципліни поглиблено, зрозуміла, що важко визначитися, з чим саме ти хочеш пов'язати життя. У моїй групі навчаються найкращі люди, підтримка і енергія, яку вони випромінюють, – найцінніші.

Студентка факультету журналістики (освітня програма «Редакторсько-видавнича діяльність») Олександра Бабенко:

– Наразі мої цілі не змінилися: я дотримуюся тих, що поставила собі ще на першому курсі. У нас маленька група, але вона дуже дружна, і серед цих людей я комфортно почуваюся. Собі як першокурсниці я би порадила використовувати кожен можливість, щоб отримати більше знань і навичок. Мені насправді дуже подобаються різні інтерактивні заходи, для мене іноді справді ціка-

во відвідати такі заняття. Ще щодо групи можу додати, що в нас панує атмосфера, як у справжній родині, ми завжди готові допомогти одне одному.

Студентка юридичного факультету (освітня програма «Право») Юлія Кишка:

– Мені дуже подобається навчання на моєму факультеті: що далі, то

цікавіше. Я працюю над собою, над своїми цілями, які від початку навчання не змінилися. В мене дуже цікава група, дуже різнобічна, але всіх об'єднує одне бажання – навчатися. Собі як першокурсниці я б порадила готуватися до того, що навчання потребує багато зусиль і терпіння. В нас на факультеті дуже круті викладачі, сприймати інформацію від них – саме задоволення.

Навчання добігає кінця. Можна визначитися, що в ньому до вподоби

Продовження. Початок на третій шпальті

Студентка 2 курсу Економіко-правничого фахового коледжу ЗНУ (спеціальність «Соціальна педагогіка») Марія Головенко:

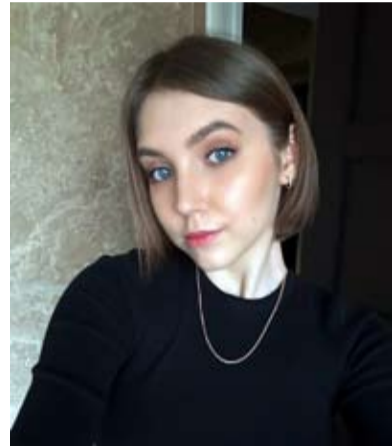
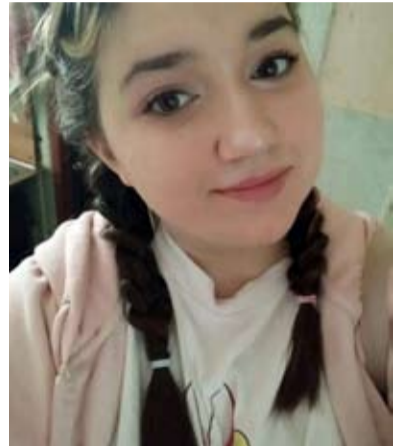
– Від початку цього семестру предмети були більш фаховими. Вони більш відповідають спеціальності. Найдуже мені подобається педагогіка. Йдеться про методи виховання та поведінки з дітьми. На кожній парі є якісь творчі завдання. Цього семестру я активно долучалася до студентського життя, а саме до волонтерства. Йдеться про окопні свічки, плетіння сіток і розмальовування військової зброї на аукціони.

Студентка 2 курсу факультету журналістики (освітня програма «Реклама та зв'язки з громадськістю») Катерина Жукова:

– Я цілком налаштована на роботу, хоча, звісно, спочатку було важко! Дуже допомагають наші викладачі, які проводять цікаві пари та організують багато заходів. На жаль, я не можу брати участь у всіх: інколи просто не вистачає часу. Одногрупники всі позитивні та креативні, якщо щось трапиться, то радо допоможуть, та й я залюбки допомагаю. Ми – одна велика команда!

Студент ЕПФК ЗНУ (спеціальність «Фізична культура і спорт») Максим Якушин:

– Навчання в Економіко-правничому фаховому коледжі ЗНУ мені дуже подобається. Я – студент 2 курсу. А ще – активний діяч студради коледжу, обіймаю посаду голови волонтерського сектору. Дуже радий, що в коледжі можу реалізувати свої ідеї. Навчання дає змогу не лише дізнаватись нове, а й прокачувати комунікаційні навички. У нас – висококваліфіковані викладачі, які мають змогу проводити для нас пари очно, в аудиторіях. Це дуже допомагає краще сприймати інформацію та засво-

ювати нові знання, які ми можемо продемонструвати на практиці в дитячих садках – теж в очному форматі.

Студентка ЕПФК ЗНУ (спеціальність «Фізична культура і спорт») Анастасія Довгас:

– Мені дуже подобається навчатися в коледжі. Передусім великий «плюс» у тому, що я можу випробувати теорію на практиці під час пар в очному форматі, а це – рідкість у наш час. Дуже пощастило, оскільки я – староста групи й активістка академічного сектору студентської ради коледжу. Я дуже задоволена, оскільки ця посада допомагає мені розвивати лідерські якості.

Вдячна своїм одногрупникам за дружню атмосферу та взаєморозуміння. З першого дня навчання в нашій групі були взаємодія та підтримка, які допомагають долати труднощі.

Студентка ЕПФК ЗНУ (спеціальність «Журналістика») Анастасія Біндук:

– Навчатися в коледжі дуже цікаво. Щодня я отримую нові знання про журналістську практику й етику. А ще, я дуже задоволена його викладацьким складом і своїми одногрупниками.

*Емілія Силахіна,
Єгор Гасан, Карина Бадьора,
Анастасія Колісниченко,
факультет журналістики*

Випускниця ЗНУ Марина Дядюнова: «Штучний інтелект ще довго не замінить перекладачів»

Цього року День науки припав на 18 травня. У Запорізькому національному університеті цій даті передували тижні найрізноманітніших заходів і активностей, про які ми детально розповідали на офіційному сайті, в соцмережах пресслужби. Сьогодні ж ми пропонуємо вам цікаву «нарконаукову» розмову з вихованкою факультету іноземної філології вишу **Маринною Дядюновою** про те, як захоплення може «потоваришувати» з професійними вміннями та навичками і причому тут магістерське дослідження з перекладу?

– Марино, ти вступила до магістратури вже після повномасштабного російського вторгнення. Що тебе спонукало до цього?

– Через COVID, а потім російське вторгнення, я зовсім не встигла насолодитись студентським життям. Я хотіла ще попрацювати з уже знайомими викладачами та поглибити або остаточно закріпити отримані знання. До того ж, я ще задовго до магістратури знала: якщо писатиму дипломну роботу, то точно про локалізацію відеоігор. Тому я взагалі не бачила жодних труднощів у вступі та була готова до цього виклику.

– Чому саме таку тему дипломної роботи обрала?

– Бо люблю відеоігри. Любов до них я перейняла від старшого брата. Власне, я й сама займаюся локалізацією ще з 2018 року. Зі своєю науковою керівницею ми почали досліджувати цю галузь ще на бакалавраті, і вже тоді нам стало зрозуміло, наскільки невивчена вона в українському науковому середовищі.

– З якими труднощами ти стикалася в цій роботі?

– Окрім загальних складнощів перекладу з будь-якою мовою, адаптації каламбурів, стилістичних прийомів або різножанрових текстів,

ігровим локалізаторам доводиться працювати з граматичними відмінностями мов оригіналу та перекладу. Наприклад, в англійській мові відсутня категорія роду, а тому звернення: «You finally came!» – вимагає або точного знання контексту для коректного перекладу українською, або ж використання гендерно-нейтральної форми. Крім того, часто проблемою стає така технічна особливість відеоігрових текстів, як «змінні». Разом із розвинутою системою відмінків в українській мові вони перетворюються на страшний сон перекладача-початківця. Так, наприклад, у перекладі фраз на кшталт: «Do you have a /x/?», «Have you seen a /x/?», «There is no /x/», – доведеться повністю міняти структуру речень, адже «/x/» зазвичай передбачає лише використання іменника в називному відмінку. Ну, і про числові значення замість «невідомого» не варто забувати, з ними працювати теж дуже... «весело».

– Чи є в тебе реалізовані проєкти, якими ти особливо пишаєшся?

– Напевно, найдорожчою роботою для мене була локалізація гри «Rakuen». Це – неймовірно чуттєва історія, сповнена і гумору, і туги, і дитячої наївності, і таких важких роздумів, від яких щемить серце. Для нас – команди, яка над цим працювала – тоді було дуже важливо відтворити весь спектр емоцій від цієї гри українською мовою і, мені здається, що, зрештою, ми з цим чудово впоралися.

– Як, на твою думку, локалізація відеоігор впливає на досвід гравців?

– Розуміння мови завжди сприяє ліпшому зануренню в будь-які художні світи, хоч це гра, книжка чи фільм. Навіть зважаючи на те, як багато людей у всьому світі розуміють англійську щонайменше на посередньому рівні, лише її (як мови оригіналу) недостатньо для того, щоб усі гравці отримали однакові враження. Локалізація будь-якою мовою залучає до відеоігри потенційну аудиторію, не вимагаючи від неї додаткових знань і прирівнюючи її ігровий досвід до досвіду носіїв англійської.

– Які останні тенденції в сфері локалізації відеоігор ти могла б відзначити? Штучний інтелект може їх покращити? І чи зможе він замінити одного дня перекладачів?

– Зараз основні переваги ШІ у відеоігровій локалізації – це його доступність і швидкість роботи. Поки все. Доволі сумною тенденцією я вважаю «клепання» локалізацій якнайшвидше після вихо-

ду гри, навіть без редагування, просто щоб встигнути зробити це швидше за інших. Технології, звісно, розвиваються, але наразі моя думка незмінна: штучний інтелект ще довго не зможе замінити перекладачів художніх текстів і відеоігор. Або це я так себе заспокоюю (*сміється*).

Мені здається, що в перекладі ШІ бракує категорії оцінки. Його результати засновані на попередніх рішеннях і шаблонах, тож зараз він не здатен оцінювати весь текст як оди-

ницю, а тому – дотримуватися термінології, формувань, контекстів. Він не може оцінювати цю одиницю як взаємопов'язану з іншими складниками відеоігри. А це – і візуальні, й аудіальні образи, і дії гравця, і те, як ігровий світ на них відповідає... Умовний DeepL грати не вміє... поки що... Ще важливо оцінювати естетичні й емоційні якості текстів, тож якщо це робитиме ШІ, то про збереження стилістики, художніх прийомів, поезії та гумору теж можна забути.

– А що б ти порадила студентам, які хочуть займатися локалізацією відеоігор або працювати зі штучним інтелектом?

– Якщо у вас немає досвіду, але вам цікаво спробувати свої сили в локалізації, не цурайтеся волонтерських проєктів. Ви матимете змогу набити руку в перекладі, звикнути до корисних ресурсів і програм, завести нові знайомства, а також поповнити своє портфоліо перед роботою зі справжніми замовниками.

А якщо ви вже наближаєтеся до перших плодів своєї праці, то саме час готуватися до критики, бо вона буде завжди. Тут важливо лише розуміти, які зауваження є об'єктивними, а які – ні, і реагувати на них відповідно. Переклад – це не точна наука.

– Як в тебе плани на майбутнє? Чи є якісь нові напрямки досліджень, які плануєш вивчати?

– Мені було б цікаво детальніше обговорити перспективи відеоігрової локалізації зі студентами нашої альма-матер, наприклад, провівши лекцію або вебінар на факультеті іноземної філології. Так як би могла розповісти про поширені труднощі та поділитися лайфхаками, розвіяти деякі міфи та залучити нових фахівців до нашої галузі.

Микита Чакалов, факультет журналістики

Слідкуйте за новинами на офіційному сайті ЗНУ: <https://znu.edu.ua>

На соцмережових сторінках пресслужби ЗНУ:

<https://www.facebook.com/pressluzhbaZNU>

<https://www.instagram.com/pressluzhbaznu/>

<https://t.me/pressluzhbaZNU>

Соціальні мережі Запорізького національного університету:

https://beacons.ai/official_znu

Обласна академічна газета «Запорізький університет»

Засновник і видавець –

колектив Запорізького національного університету
Видається – з 1973 року

Керівник: **Павло Мірошніченко**

Провідний редактор: **Марія Канцелярист**

Творчий колектив: **Таміла Тарасенко, Антон Осадчук,**

Каміла Ситнік, Нейла Юсупова, Ганна Левада

Верстання – **Володимир Лініков**

Інтернет-версія – **Олени Благодарової**

Номер підписаний до друку 30.05.2024

Автори надрукованих матеріалів несуть відповідальність за підбір і точність фактів і цитат, статистичних даних, які не підлягають відкритій публікації. Редакція може публікувати матеріали в порядку обговорення, не поділяючи точку зору автора.

Зареєстровано Запорізьким обласним управлінням юстиції: свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації серія 33 №1249-524-пр від 18 травня 2017 року. Виходить щотижня українською мовою. Поширюється безкоштовно. 0,5 друкованого аркуша. Наклад 1 000 примірників.

Адреса редакції:
69063, м. Запоріжжя,
вул. Залізнична, 24,
9 поверх, кабінет №911-2
Телефон: **289-12-78**
e-mail: **znu.gazeta@gmail.com**
Надруковано
в Редакційно-видавничому відділі
Запорізького національного університету